

Entreprenörskap

– Det företagsvänliga
och innovativa Umeå

Alliansen Umeå
Rapport inför valet 2010

Maj 2010

ALLIANS Umeå
EN

INLEDNING

Måndag den 17 januari presenterade Allians för Umeå fyra arbetsgrupper med syfte att ytterligare utveckla, fördjupa och bredda den gemensamma politiken med sikte på mandatperioden 2010-2014. Grupperna leddes av de fyra respektive gruppledarna för varje alliansparti. I varje arbetsgrupp har det ingått två personer från varje alliansparti. Arbetsgruppen *Entreprenörskap – det företagsvänliga och innovativa Umeå* har haft träff den 2/2, den 9/3 samt en träff med organisationen Företagarna på Rex den 31/3.

I arbetsgruppen har Moderaternas gruppledare Anders Ågren varit ordförande och följande personer har ingått:

Marie Lindström (M)
Pernilla Djärv (C)
Anders Jonsson (C)
Olle Lundberg (FP)

Ahmed Hersi (FP)
Carina Weibring (KD)
Karin Hammarberg (KD)

Sekreterare i gruppen har varit Nicklas Sandström (M).

Syftet med arbetsgruppens arbete har varit att presentera konkreta politiska förslag med för att stärka företagsklimatet i Umeå, förbättra och underlätta för nyföretagandet samt hur kan kommunen förbättra sin organisation för att stödja och hjälpa de som vill och redan driver företag. Förslagen kommer efter detta ligga till grund för Alliansens förslag till budget för 2011-2012 samt till det kommunpolitiska valmanifestet för nästa mandatperiod.

SAMMANFATTNING

Förutsättningarna finns för ett bra företagsklimat i Umeå, men för att det ska bli bättre krävs det förändring. Ett mål för Alliansen är att Umeå ska rankas bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller företagsklimat. Arbetsgruppen föreslår bland annat att: införandet av en utmaningsrätt, ytterligare satsningar på företagsinkubatorer (befintliga och nya), fler delade upphandlingar, samt att kommunen ska förbättra sin planberedskap för att erbjuda attraktiva markområden till företag som vill etablera sig i Umeå eller utöka redan befintlig verksamhet.

ENTREPRENÖRSKAP I UMEÅ

Umeå är en ung stad med en kreativ och innovativ miljö, vilket fungerar som en grogrund för entreprenörskap. Trots det finns det mycket kvar att göra för att förbättra klimatet för företagande. Visionen är att det ska vara enkelt, utvecklande och lönsamt att starta och driva företag i Umeå. Fokus ska vara på entreprenören och innovatören och de villkor som präglar deras verklighet i Umeå. Företagsklimat ska vara öppet, inkluderande och ge stöd till entreprenörskap och innovationer, oavsett entreprenörens kön, etnicitet eller verksamhetsform. Kommunen ska eftersträva en god samverkan mellan kommunens aktörer och positiva attityder till gränsöverskridande förnyelse och mångfald som bidrar till ett öppet och tillåtande entreprenörskapsklimat.

Insatser för att öka och stödja företagande bland kvinnor och personer med utländsk bakgrund ska utföras som en naturlig del av den ordinarie verksamhet som kommunens aktörer kring entreprenörskap och innovation bedriver. En stor del i detta handlar om kommunikation och uppsökande verksamhet för att på ett bättre sätt nå ut till dem som är underrepresenterade när det gäller att driva företag.

Behovet av stöd varierar från en individ till en annan och är även beroende på i vilken fas av utvecklingen som entreprenören befinner sig. Detta förutsätter samspel och samverkan i ökad utsträckning mellan aktörerna och helhetssyn kring stödet till entreprenörer och innovatörer.

REGERING SPELAR ROLL

Förutsättningar för företagande är i mångt och mycket en nationell fråga. Därför gör det skillnad vilken regering som styr. Sveriges tillväxtförutsättningar har stärkts med Alliansregeringen, främst genom reformer som minskar utanförskapet men också genom satsningar som ökar produktiviteten, såsom de på infrastruktur och forskning. Villkoren för att starta och driva företag i Sverige har förbättrats, genom sänkta skatter och insatser för att lindra företagens regelbörda. Under 2009 genomfördes ett jobb- och företagarpaket med satsningar på bland annat sänkta arbetsgivaravgifter, sänkt bolagsskatt och viktiga regelförenklingar.

Slopandet av förmögenhetsskatten och förändringarna av skattereglerna för fåmansföretag har medfört en kraftig minskning av ägarbeskattningen. I och med

att beskattningen av fastigheter har sänkts reduceras även beskattningen av enskilt ägande. Sänkningen av ägarbeskattningen förbättrar tillgången på riskkapital i ekonomin. Detta är särskilt viktigt i syfte att underlätta finansieringen av små och nya företag och främjar därigenom också investeringar.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR NYFÖRETAGANDET OCH FÖRETAGSKLIMATET I UMEÅ

I Nyföretagarbarometern för 2009 hamnar Umeå på en inte allt för smickrande plats nr 82. Undersökningen mäter antal nyregistrerade företag per 1000 innevånare. Mätt på så sätt startas det 5,3 företag per 1000 innevånare i Umeå. Bland de tio bästa kommunerna startas det i jämförelse mellan 8 och 14 företag.¹

I Svenskt Näringslivs stora ranking av kommunernas företagsklimat för år 2010 noterar Umeå en fortsatt bottenplacering - plats 187 av 290 kommuner. Umeå har innehåft pinsamt dåliga placeringar flera år i rad. Placeringen är den sämsta placeringen på tre år. I en tillväxtkommun som Umeå krävs en placering bland de första 10 kommunerna.

Svenskt Näringslivs ranking över företagande i liknande kommuner

Kommun	Placering och ranking 2009	Placering och ranking 2010
Jönköping	34	46
Västerås	72	57
Linköping	56	52
Lund	57	88
Sundsvall	174	200
Uppsala	137	113
Umeå	167	187

Källa: Svenskt Näringsliv, lokalt företagsklimat rapport år 2010.

¹ Nyföretagarbarometern/Jobs and Society NyföretagarCentrum för år 2009.

FÅR JAG LOV?

Lag om valfrihetssystem (LOV) reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Lagen är ett alternativ till lagen om offentlig upphandling, LOU, och kan tillämpas på äldreomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning samt hälso- och sjukvårdstjänster.

Alliansregeringens lagstiftning om att öppna upp i offentlig sektor för mer mångfald av verksamhetsutförare har på ett effektivt sätt varit en dörröppnare för många kvinnor som vill starta företag. Mer än varannan kvinna är anställd i den offentliga sektorn. Många av dem – undersköterskor, förskolelärare, sjuksköterskor, och annan personal – vittnar om en lust och vilja att bidra till en ökad mångfald av vård- och omsorgsgivare. Med ett ökat utrymme för enskilda initiativ och eget företagande inom välfärdsområdet skulle fler få möjligheter att starta företag, men det skulle också öppna för nya arbetsformer. Med fler arbetsgivare att välja på kommer förutsättningarna för bättre arbetsvillkor och bättre löneutveckling att förbättras.

VAD KAN GÖRAS BÄTTRE?

Tillväxt och god företagsamhet är grunden till vår gemensamt finansierade välfärd. För att klara av en hög kvalitet i den gemensamma välfärden krävs ett gott företagsklimat. Politiker kan inte kommendera fram företag eller arbetstillfällen i den privata sektorn. Vi kan däremot förbättra villkoren för företagarna i Umeå och bli bättre på att skapa förutsättningar för att fler ska kunna våga ta steget att starta eget.

I Umeå är relativt sett färre sysselsatta inom företagstjänster, tillverkningsindustri samt handel och transporter jämfört med övriga mellanstora städer. Det är viktigt att dessa och andra branscher växer och bidrar till en stark privat sektor som klarar av att finansiera vår välfärd och trygghet.

Vi ser att det behöver göras en genomgång av hur kommunen ska kunna ge snabbare och tydligare besked i kontakterna med företagarna. Vi anser också att en särskild förenklingsgrupp ska tillsättas i syfte att se över hur den kommunala servicen mot allmänheten kan förenklas och snabbas upp. Alliansen har under lång tid efterfrågat en företagslots och i maj 2010 beslutades det att tillsätta en

sådan, något som på många håll runt om i landet visat sig ge goda resultat. Dessutom utses ett särskilt kommunalråd för näringslivsfrågor. Allians för Umeå kommer att dels lägga ut fler verksamheter på entreprenad samt avknoppa lämpliga verksamheter.

Idag finns ett stort utbud av rådgivare och konsulter som hjälper både nya och gamla företagare, men när väl kapitalanskaffning och risktagande blir en verklighet står företagaren alltid ensam. Forskning visar att det är den stora tröskeln för många kvinnor som är svår att ta sig över. Därför behöver regeringens satsningar växlas upp med lokala satsningar.

FÖRSLAG PÅ ÅTGÄRDER

- Inför utmaningsrätt inom kommunal verksamhet, vilket innebär att enskilt drivna företag kan utmana kommunal verksamhet för upphandling.
- Skapa bättre planberedskap för handels- och företagsetableringar i attraktiva lägen. Företag ska kunna välja mellan flera olika markområden planlagda för handel när de vill etablera sig i Umeå. Ett uppenbart bekymmer idag.
- Fortsatta satsningar på befintliga företagsinkubatorer. En särskild satsning görs på inkubatorer för unga med fokus på kreativa näringar och hållbar utveckling.
- Fler företagsinkubator inrättas för att fler ska kunna få chansen.
- Stegvis sänkt kommunalskatt i enlighet med tidigare budgetförslag från Alliansen
- Det ska finnas en coach för anställda inom Umeå kommun som vill starta eget.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att organisera inspirationsträffar och genomförande av starta-eget utbildning för anställda inom kommunen och de kommunala bolagen för de som så önskar. Utbildningarna ska exempelvis beröra hur man medverkar till avknoppningar av egen verksamhet samt hur de går tillväga för att delta i offentliga upphandlingar.
- När kommunen gör upphandlingar ska det eftersträvas att göra så kallade delade upphandlingar. När upphandling genomförs ska affärsmässighet och endast relevanta krav som går att kontrollera efterfrågas.

- En förenklingsgrupp tillsätts i syfte att se över hur den kommunala servicen mot allmänheten kan förenklas och snabbas upp.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att upprätta en lista/funktion där företag får möjlighet att rapportera in kommunal verksamhet, som upplevs som osund konkurrens. Snabb respons skall ske på hur kommunen behandlar synpunkterna.
- AB Bostadens andel av hyresrättsbeståndet i Umeå kommun reduceras genom successiv försäljning från dagens ca 45 % till ca 30 %. Slutfört senast innan utgången av 2013.
- Tillsätta en utredning med uppgift att ta fram förslag på hur delar av det kommunala bostadsbolaget Bostaden AB: s hyresrätter kan ombildas till bostadsrätter om de boende så vill.
- Utred formerna för "En väg in" där umeborna snabbt kan få besked i olika frågor och lämna in ansökningar.
- Verksamheten inom Tekniska nämnden ska i största möjliga mån upphandlas och därmed konkurrensutsättas. Upphandling ska särskilt ske inom städ och IT-verksamhet. Principen skall vara att verksamheten sköts via entreprenörer.
- Riktade näringslivssatsningar för att öka antalet kvinnliga företagare samt företagare bland personer med utomnordisk bakgrund.
- I de fall kommunen inte klarar att hålla de garantier och servicenivåer som utlovats skall kompensation ges till kommunmedborgarna eller aktuellt företag. Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta dessa fram riktlinjer och målsättningar.
- För att aktivt minska ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten bland invandrare ska kommunen via upphandling av rekryteringsaktiviteter, t.ex. via bemanningsföretag, stimulera jobbanskaffning i Umeå. Alla branscher skall omfattas av satsningen på nystartsjobb och således inkludera offentliga, privata och ideella arbetsgivare. Kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta regler och riktlinjer för denna satsning.
- Inrätta ett näringslivskommunalråd med ansvarsområde näringsliv, företagande och tillväxt.
- En kartläggning görs för att tillskapa och utveckla fler mötesplatser för utbyte av idéer och företagande.